

Gárdonyi Géza

író, költő

(1863 - 1922)

születéskori neve:

Ziegler Géza

Agárdon született

Egerben tanult és tanító lett

sírja az egri várban
a Bebek-bástyában
található

máj. 3-21:36

máj. 12-21:08

Történelmi regényei:

- Egri csillagok (1901)
- A láthatatlan ember
- Isten rabjai

máj. 11-21:29

Az egri vár

máj. 5-21:32

Az egri vár alaprajza

máj. 3-22:28

Történelmi háttér

Mátyás király

II. Ulászló

II. Lajos (10 évesen lett király)

I. Szulejmán szultán

- 1526-ban elfoglalta
Mohácsot (mohácsi vész) és
a csatában meghalt II. Lajos

máj. 5-21:36

- 1526 - ban **két királyt** is választottak

Habsburg Ferdinánd (főurak választották) ↔ **Szapolyai János** (nemeselek választották)

- az ország nyugati részét uralta
- az ország keleti részét uralta

- bátyja volt a német - római császárnak
- a törököktől kért segítséget Buda visszafoglalásához

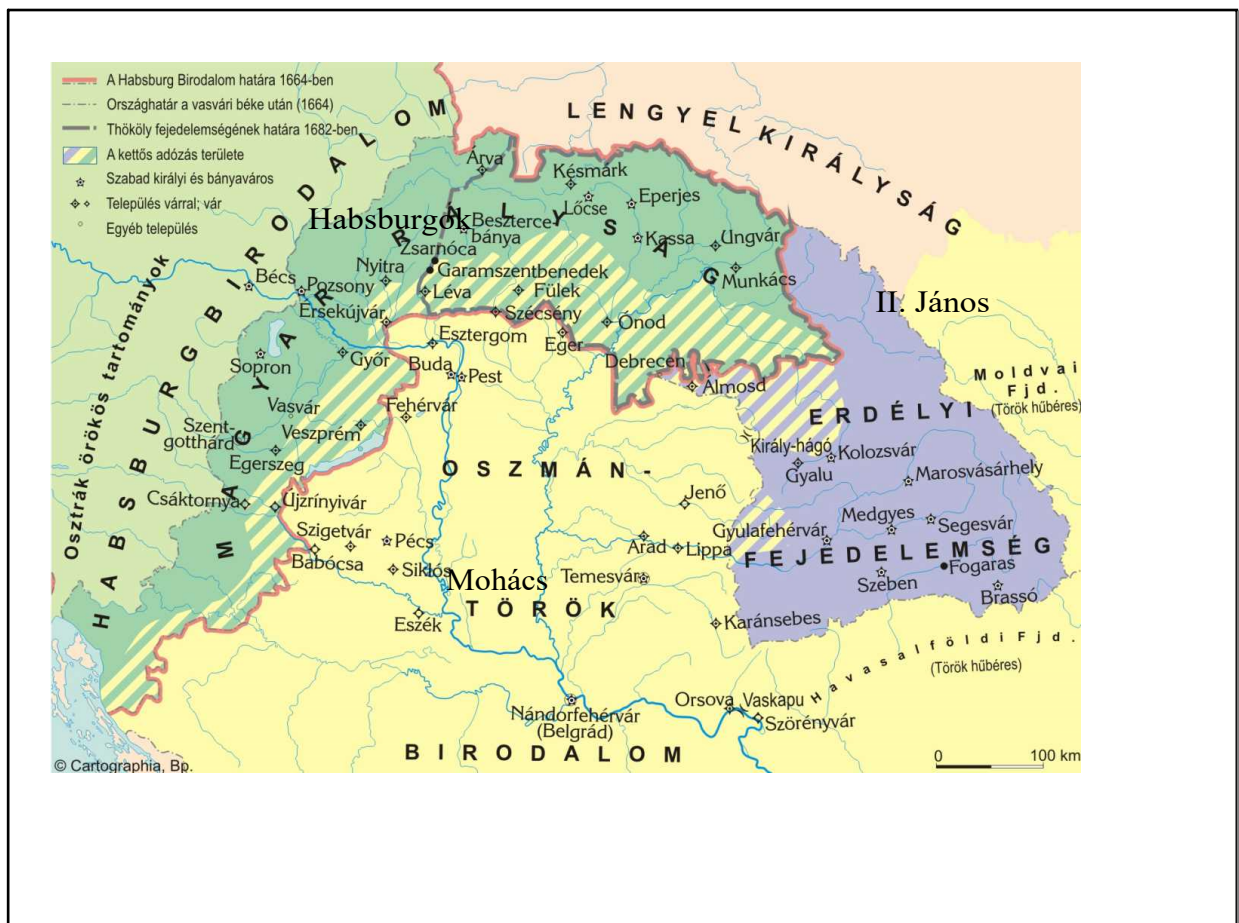
- a váradi béke megkötése

- Szapolyai megszegi az egyezséget és fia II. János lett a király

- Fráter György (a király gyámja) segítséget kér a törököktől

- **1541 - ben Buda török kézre került** és az **ország három részre szakadt**

máj. 5-21:45

máj. 3-22:28

- 1552- ben a törökök újabb hódításra indultak

Ali pasa és Ahmed pasa vezetésével

- Szolnok eleste után **Eger** következett

Dobó István

törökök

2000 fő védősereg

70 ezer katona

38 napi ostrom után magyar győzelem

máj. 5-22:05

Gárdonyi Géza:

Egri csillagok

- történelmi regény, amelynek története a valóságos 1552. évi egri ostrom eseményeinek és előzményeinek történetét dolgozza fel

- a hazaszeretet regénye

- az ostromot és előzményét dolgozta fel Gárdonyi, Bornemissza Gergely ifjúságának és férfikorának történetébe szöve

- forrásai között említhető:

☉ Tinódi Lantos Sebestyén históriás énekei

☉ Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem című verses eposza

- bejárta a regény helyszíneit Budától, Szigetvártól, Egertől, Sopronig és Konstantinápolyig

- cselekménye 1533- ban indul és az 1552- es egri hősök győzelmével zárul

- főhőse **Bornemissza Gergely** (az egri vár hadnagya) és **Cecey Éva**

- a három részre szakadt Magyarország állapota:

★ a mohácsi csata után (1526) a törökök 1541- ben elfoglalják Budát

★ területük kiterjesztése érdekében 1552- ben hadjáratokat indítanak

- az egri vár ostroma 38 napig tartott

(szept. 11-től - okt. 17-18- ig)

máj. 5-22:11

- a regény 5 fejezetből áll

1. Hol terem a magyar vitéz?

2. Oda Buda

3. A rab oroszlán

4. Eger veszedelme

5. Holdfogyatkozás

máj. 5-16:31

Valós történelmi személyek:

Török Bálint (hadvezér)
Fráter György (György barát)
Dobó István (Eger várának kapitánya)
Bornemissza Gergely (főhős)

Kitalált szereplők:

Jumurdzsák (főlszemű janicsár)
Gábor pap (Gergő tanítója)
Sárkőzi
Cecey Éva

Gergő jellemzése:

árva, szegény származású, szorgalmas, kitartó, leleményes, hűséges, furfangos, okos, bátor, ötletes (kreatív)

Éva jellemzése:

szép, szerelmes, bátor, hűséges, elszánt, okos egri várvédő asszony

Tárgyak, amelyeknek jelentősége van a regényben:

- talizmán (zöldkőves gyűrű)
- Eger várának rajza
- bársonyos tokú, rövid kard (Dobótól kapta Gergő)

Akik néha álruhát viselnek:

- Éva → férfinak
- Jumurdzsák → magyar úrnak
- Gergő, Jancsi, Éva → olasz énekesnek

Gergely által feltalált hadieszközök:

- tüzes kerék
- tüzes hordók

máj. 11-22:09

Fogalmak magyarázatai

dervis= vallásos koldus

deli= őrült, vakmerő hős

pasa= (basa) vezér

szpáhi= lovaskatona

janicsár= zsoldos gyalogság katonája

amulett=

mágikus erejű tárgy, amely megvédi tulajdonosát minden rossztól

gyaur = hitetlen ember

padisah= szultán

máj. 12-11:53

1. rész: Hol terem a magyar vitéz?

- Gergő, Vicuska és a lovuk Jumurdzsák fogságába esik
- Gergő megmentette a falu lakóit
- Gábor pap elvette a török amulettjét (köves gyűrű)
- Gergő Szigetvárra kerül Török Bálinthoz

máj. 6-21:58

„A gyűrű köve szokatlanul nagy, négyszögletes fekete kő,
vagy sötét gránát vagy obszidián,
nem lehetett megismerni a holdvilágnál. De azt tisztán lehetett látni,
hogy valami halványsárga kőből hold van rajta meg körülötte öt apró gyémántcsillag.”

máj. 16-23:45

2. rész: Oda Buda

- Gábor pap meghal
- Gergely fogságba esik, de sikerül megszöknie
- figyelmezteti Ceceyékét a török veszélyre, de nem hallgatnak rá
- Buda elfoglalása
- Török Bálint fogságba esik

máj. 6-22:01

3. rész: A rab oroszlán

- Gergő megszökteti Vicuskát és feleségül veszi
- Török Bálint kiszabadítása nem sikerül

máj. 6-22:19

4. rész: Eger veszedelme

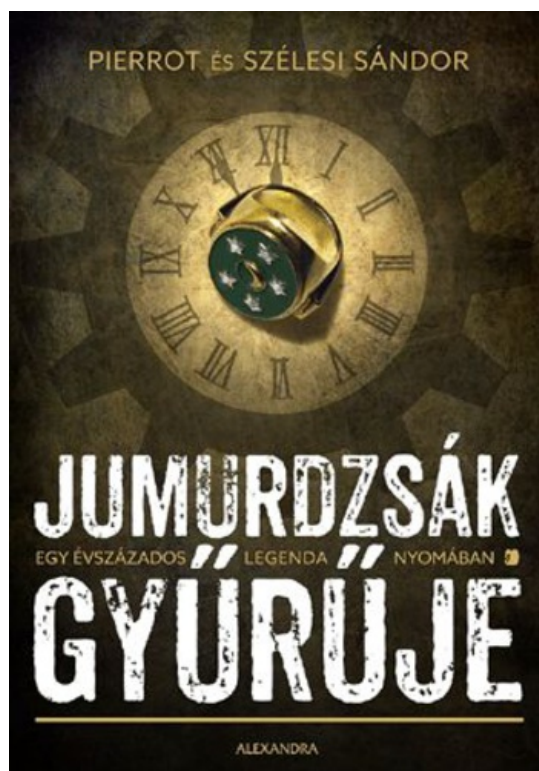
- Gergely és az emberei Dobó István segítségére sietnek Egerbe
- a törökök elkezdtek ostromolni a várat

máj. 6-22:30

5. rész: Holdfogyatkozás

- Jumurdzsák elrabolta Éva és Gergő fiát (Jancsikát)
- 19 napja tart az ostrom
- Éva tudta, hogy a törökök azért támadták meg Eger, mert tudják, hogy Gergőnél van a talizmán
- A talizmánért cserébe visszaadja Jumurdzsák Jancsikát
- Éva férfinak öltözve és térkép segítségével elmegy Sopronból Egerbe
- Gergő is megtudja, hogy elrabolták a kisfiát
- az asszonyok is emberfeletti erővel küzdöttek a várért
- elmentek a törökök
- Éva és Gergő visszakapta gyermekét

máj. 6-22:30

máj. 12-11:43

Székely Bertalan: Egri nők

máj. 16-23:37

Memoriter (Esküszöveg):

Egri csillagok

Dobó levetette az aranyos sisakot. Hosszú, szürke haját végigsimította. Intett a papnak.

Bálint pap fölkelt. Szintén levette a süvegét, és fölemelte az asztalon álló kis ezüstszületet.

- Esküdjetek velem! - mondotta Dobó.

A teremben mindenki a feszület felé nyújtotta a kezét.

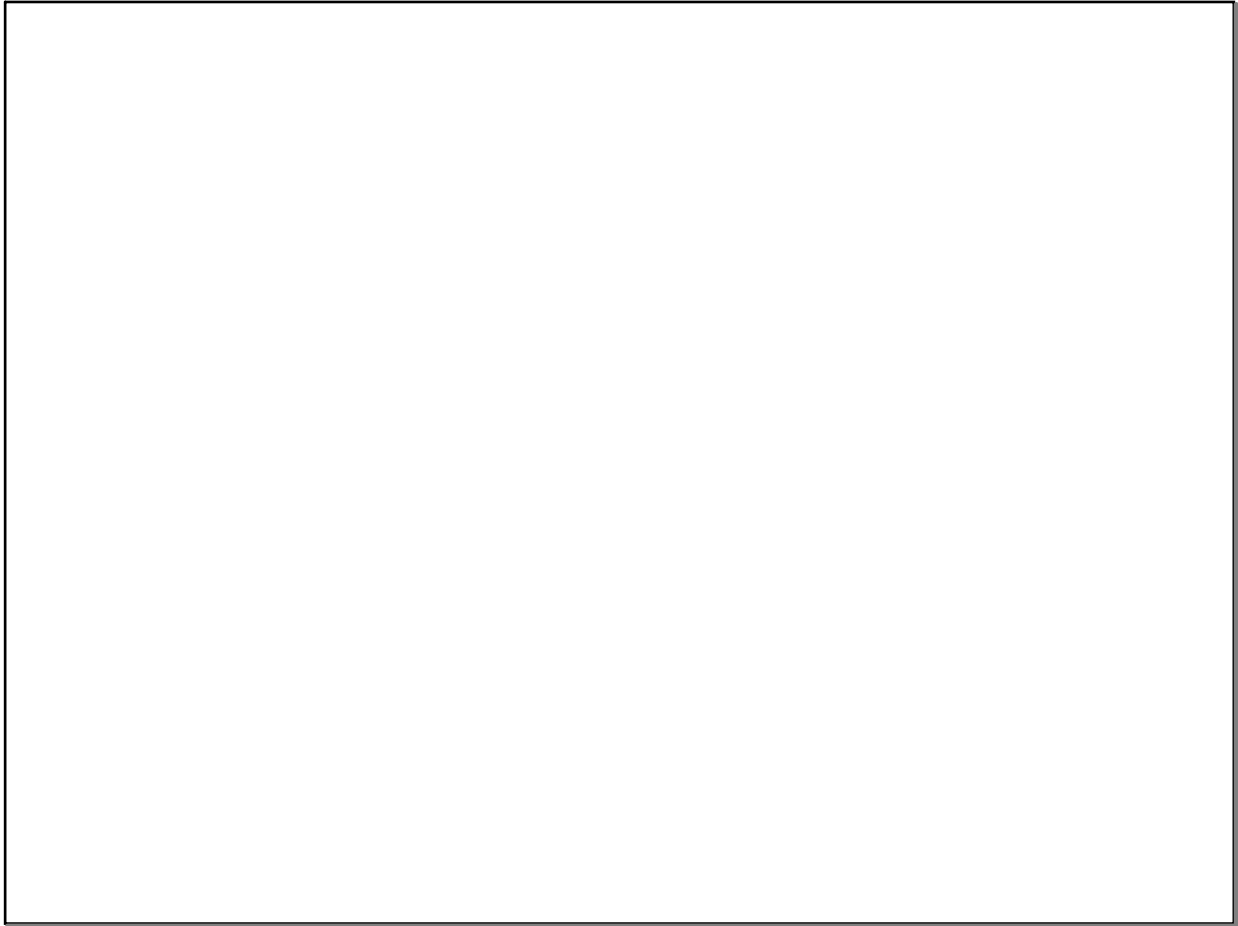
- Esküszöm az egy élő Istenre ...

- Esküszöm az egy élő Istenre - hangzott az ünnepi mormolás.

- ... hogy véretem és életemet a hazáért, a királyért, az egri vár védelmére szentelem. Sem erő, sem fortély meg nem félemlít. Sem pénz, sem ígéret meg nem tántorít. A vár feladásáról sem szót nem ejtek, sem szót nem hallgatok. Magamat élve sem a váron belül, sem a váron kívül meg nem adom. A vár védelmében elejétől végéig alávetem akaratomat a nálamnál feljebb való parancsának. Isten engem úgy segítjen!

- Úgy segítjen! - zúgták egy hanggal.

máj. 3-21:44

máj. 5-16:36